

Instytut Polityki Społecznej
Studia I stopnia (stacjonarne) na kierunku polityka społeczna III rok
Liczba godzin: 30
Forma zaliczenia: zaliczenie na ocenę

DIAGNOZOWANIE SPOŁECZNE

Koordynator przedmiotu: prof. UW dr hab. Barbara Szatur-Jaworska
Prowadzący zajęcia: prof. UW dr hab. Barbara Szatur-Jaworska, dr Maria Theiss

PROGRAM KONWERSATORIUM

W ROKU AKADEMICKIM 2011/2012 (semestr zimowy, środa godz. 9.45-11.15)

Tematyka zajęć:

Sprawy organizacyjne. Diagnoza społeczna i diagnozowanie w polityce społecznej.

Wskaźniki społeczne jako narzędzia pomiaru w polityce społecznej – istota wskaźników, typologie.

Funkcje wskaźników społecznych w polityce społecznej. Wprowadzenie do diagnozowania poziomu życia; źródła danych, ogólna charakterystyka badań ilościowych i jakościowych.

Badania budżetów gospodarstw domowych, badania sondażowe,

1. Diagnozowanie poziomu życia – syntetyczne wskaźniki poziomu życia (metoda genewska, HDI).

Diagnozowanie poziomu życia – miary ubóstwa (linie ubóstwa, HPI).

Poziom życia wybranych kategorii społecznych w świetle polskich danych (**prezentacje studentów**).

Diagnozowanie jakości życia – źródła danych: badanie budżetów czasu, badania sondażowe, badania jakościowe.

2. Diagnozowanie wykluczenia społecznego i integracji społecznej – przegląd metod i wskaźników.
3. Jakość życia i wykluczenie społeczne – analiza danych z badań polskich i zagranicznych (**prezentacje studentów**).
4. Diagnozowanie rynku pracy – źródła danych: badanie aktywności ekonomicznej ludności, rejestry urzędów pracy.

Sytuacja na polskim rynku pracy i w Unii Europejskiej – analiza porównawcza i dynamiczna (**prezentacje studentów**).

5. Badanie niematerialnych zasobów polityki społecznej – kapitału społecznego, kapitału ludzkiego.....
6. Diagnozowanie środowiska lokalnego (m.in. auskultacja i lustracja społeczna).

18.01.2012

7. SPRAWDZIAN ZALICZENIOWY

Literatura:

- S. Golinowska i in., Od ubóstwa do wykluczenia społecznego, Warszawa 2008.
- A.Kurowska, Wskaźniki społeczne w polityce społecznej. Historia, teoria i zastosowanie w praktyce, Warszawa 2011.
- T.Panek, A.Szulc (red.), Statystyka społeczna. Wybrane zagadnienia, SGH, Warszawa 2004.

S.Rychliński, Lustracje społeczne, Warszawa 2001.

- R.Szarfenberg, C.Żołędowski, M.Theiss (red.), Ubóstwo i wykluczenie społeczne – perspektywa poznawcza, Elipsa, Warszawa 2010.
- **B.Szatur-Jaworska, Diagnozowanie w polityce społecznej. Materiały do studiowania**, Warszawa 2005, wyd. 2.
- .Topińska I. (red.) i in., *Pomiar ubóstwa*, Warszawa 2008.

Źródła danych (przykłady)

- publikacje i bazy danych GUS (w formie papierowej lub pobrane z: www.stat.gov.pl)
- publikacje i bazy danych EUROSTAT w formie papierowej lub pobrane z:
- publikacje i bazy danych ONZ:
- publikacje i bazy danych OECD:

Warunki zaliczenia:

- **Obecność** na zajęciach jest obowiązkowa. Dopuszczalne są 2 nieobecności. Większa liczba nieobecności wymaga zaliczenia przed terminem końcowego sprawdzianu na dyżurze osoby prowadzącej zaliczane zajęcia. Nieobecności należy zaliczać „na bieżąco”!
- **Opracowanie** (w zespole 2-osobowym lub pojedynczo) **prezentacji** tematu uzgodnionego z prowadzącą zajęcia i złożenie oraz przedstawienie prezentacji w wymaganych terminach. Do uzyskania od 0 do 5 punktów. **Ostateczny termin złożenia prac: 4 stycznia 2012 r.**
- **Zaliczenie pisemnego sprawdzianu wiedzy** (pierwszy termin – 18 stycznia 2012; termin poprawkowy w zimowej sesji egzaminacyjnej). Do uzyskania max. 25 punktów. **Do końcowego sprawdzianu dopuszczane są osoby, które złożyły w terminie pracę pisemną i mają zaliczone ponadlimitowe nieobecności.**
- Ocena końcowa będzie wynikała z łącznej liczby punktów uzyskanych za opracowanie pisemne i za sprawdzian wiedzy.

Forma i struktura prezentacji

1. Prezentacja powinna być przygotowana w programie PowerPoint – na płycie i w formie wydruku. Wydruk w formie „Stron notatek”, co pozwala na umieszczenie pod każdym slajdem komentarzy.
2. Zawartość merytoryczna prezentacji:
 - Wyjaśnienie kluczowych pojęć i zastosowanych miar (wskaźników).
 - Charakterystyka wykorzystanych źródeł.
 - Pytania badawcze, na które odpowiedzieć ma prezentowana diagnoza.
 - Prezentacja (słowna, tabelaryczna, graficzna) danych i ich interpretacja.
 - Ocena wykorzystanych w pracy źródeł.
3. Objętość prezentacji: 10 do 20 slajdów z komentarzami.

Tematy prezentacji

Terminy	Blok tematyczny	Tematy szczegółowe	Autorzy prezentacji
Prezentacja na zajęciach 16.11.11	Poziom życia wybranych kategorii społecznych w świetle polskich danych	Emeryci	
		Młodzież	
		Rodziny niepełne	

	(GUS, ZUS, badania sondażowe, dokumenty) <i>analizy dynamiczne lub porównanie wyników różnych badań</i>	Mieszkańcy wsi	
		Renciści	
		Kobiety	
		Mężczyźni	
		Linie ubóstwa stosowane w na potrzeby polityki społecznej w Polsce – analiza wybranych dokumentów strategicznych	
		Świadczeniobiorcy ZUS – analiza różnicowań	
		Poziom życia mieszkańców miast różnej wielkości	
		Przestrzenne (międzyregionalne) zróżnicowanie poziomu życia ludności	
		Główne źródło utrzymania jako czynnik różnicujący poziom życia	
		Ubóstwo w Polsce na podstawie badań Polska Bieda III	
		Wskaźniki ubóstwa w Millenium Goals	
		Warunki życia w Polsce według badań EU-SILC w Polsce.	
		Prezentacja na zajęciach 7.12.11	Jakość życia i wykluczenie społeczne – analiza danych z badań polskich i zagranicznych (GUS, EUROSTAT, Diagnoza społeczna; CBOS, dokumenty) <i>analizy dynamiczne lub porównanie wyników różnych</i>
Zadowolenie z życia wg Diagnozy Społecznej 2009 lub 2011 – analiza przekrojowa			
Syntetyczne wskaźniki jakości życia wg Diagnozy społecznej			
Polska i inne kraje wg wskaźników wykluczenia UE			
Wykluczenie społeczne - na podstawie badań Polska Bieda III			
Wykluczenie informatyczne różnych grup wieku w krajach UE			

	<i>badan</i>	Wybrane badania jakościowe wykluczenia społecznego	
		Wykluczenie społeczne wg. Diagnozy Społecznej	
		Ubóstwo na świecie według Human Development Reports	
		Wybrane społeczne strategie regionalne – analiza zastosowanych wskaźników	
		Wybrane społeczne strategie lokalne – analiza zastosowanych wskaźników	
		Zadowolenie z życia wg Diagnozy Społecznej 2000-2009 (2011) – analiza dynamiczna	
		Zadowolenie z sytuacji materialnej i mieszkaniowej w świetle wybranych badań sondażowych	
rezentacja na zajęciach 21.12.11	Sytuacja na polskim rynku pracy i w Unii Europejskiej (dane urzędowe, BAEL, EUROSTAT) <i>analiza porównawcza i dynamiczna</i>	Aktywność zawodowa w Polsce i innych krajach UE na podstawie badań BAEL (LFS)	
		Zatrudnienie w Polsce i innych krajach UE na podstawie badań BAEL (LFS)	
		Bezrobocie w Polsce na podstawie danych z UP i BAEL w latach 1990-2009 - porównanie.	
		Bezrobocie w Polsce i innych krajach UE na podstawie BAEL (LFS)	
		Efektywność aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu w Polsce.	
		Sytuacja kobiet i mężczyzn na rynku pracy w Polsce – porównanie	
		Wskaźniki efektywności wybranych programów przeciwdziałania bezrobociu w Polsce.	
		Przestrzenne zróżnicowanie	

		zatrudnienia w Polsce	
		Struktura zatrudnionych w Polsce i jej przemiany	
		Aktywność zawodowa mieszkańców Polski na tle UE	
		Bierni zawodowo w Polsce	
		Bierni zawodowo w UE	